

BESTEMMELSER FOR SKILT- OG REKLAMEINNRETNINGER I HAMAR KOMMUNE

(revidert pbl § 11-9 pkt. 5).

(Vedtatt av kommunestyre den 01.12.2010.)

Kapittel 1. Formål og definisjoner.

1.1 Bestemmelsene har som formål å ivareta prinsippet om universelle utforming, trafikksikkerhet og en estetisk god utforming av skilt og reklame i felles omgivelser og offentlig rom i kommunen i samsvar med for plan- og bygningslovens § 1-1 og § 30-3 og NS 3041.

1.2 **Definisjon av skilt:**

Fysisk og/eller annen innretning for montering, plassering, klebing, projisering eller på annen måte synliggjøring av fast eller utskiftbart budskap. Som utendørsskilt regnes også samme type innendørs innretning der budskapet er rettet mot utsiden (NS 3041).

Dekorelementer, som for eksempel material- og/eller fargebruk, inngår som en del av skiltingen. Det samme gjør informasjon om åpningstider, telefonnr., internettsadresse og lignende.

Opplysninger om avgangstider for offentlige transportmidler inngår ikke.

1.3 **Skilttyper og øvrige definisjoner** (fra NS 3041):

1.3.1 **Fasadeskilt:** skilt montert på fasade, nisje eller i vindusåpning.

1.3.2 **Frest skilt (konturskåret skilt):** skilt utformet som enkeltelementer uten bakplate.

1.3.3 **Frittstående skilt, ID-mast, pylon/totem:** skilt på stolpe, sokkel, stativ eller mast.

1.3.4 **Henvisningsskilt:** skilt med pilangivelse, etasjehenvisning og lignende.

1.3.5 **Belyst skilt (direkte belyst skilt):** skilt der belysningen er plassert utenfor skiltet.

1.3.6 **Indirekte belyst skilt:** lysskilt der lyskilden er montert i skiltet og belyser veggen bak skiltet (koronaeffekt).

1.3.7 **Lysskilt:** skilt der lyskilden er integrert i skiltet.

1.3.8 **Løsfotreklame:** lett flyttbar innretning (reklamebukk, vippeskilt, roterende skilt- og reklameinnretning, parasoll), samt utendørs salgsprodukter på stativ/kasser med reklameskilt, plassert på fortau, gate, vei eller husvegg.

- 1.3.9 **Malt skilt:** skilt med virksomhets- eller reklamebudskap malt direkte på vegg.
- 1.3.10 **Nedhengsskilt:** skilt montert i nedheng fra tak, himling, baldakin eller lignende.
- 1.3.11 **Orienteringsskilt:** skilt med kart eller illustrasjon over et område eller en bygning.
- 1.3.12 **Plateskilt:** tett plate/kasse/søyle for montering av fast eller uskiftbart skiltbudskap.
- 1.3.13 **Reklameskilt:** skilt og lignende innretning som annonserer varer, tjenester eller arrangementer uten stedlig tilknytning.
- 1.3.14 **Takskilt:** skilt montert *på/over* takgesims.
- 1.3.15 **Uthengskilt:** skilt montert ut fra fasaden.
- 1.3.16 **Vindusdekor:** selvklebende folie *eller annet budskap på/innenfor* vindu.
- 1.3.17 **Virksomhetsskilt:** innretning som annonserer stedlig virksomhet
- 1.3.18 **Piktogram:** grafisk tegn eller symbol som representerer et ord, en gruppe av ord eller en ide`.
- 1.3.19 **Skiltplan:** beskrivelse som viser prinsippene for plassering, utførelse, materialbruk og størrelse for skilt innenfor et avgrenset område/bygning.

Tillegg til NS 3041:

- 1.3.20 **Temporære skilt:** flagg, banner, duk og seil.
- 1.3.21 **Markiseskilt:** markiser påført virksomhetsnavn og/eller reklame.
- 1.3.22 **Transportmiddelskilt:** Skilt påført kjøretøy, tilhengere og lignende som parkeres i tilknytning til virksomheten.

I pkt.1.4.8, 1.4.14 og 1.4.16 er det i kursiv gjort endringer fra standarden.

Kapittel 2. Hensyn og plassering m.m.

- 2.1 Skilt og og lignende innretninger i det offentlige rom skal forholde seg til, underordne seg og tilpasse seg den angjeldende bygnings arkitektur og områdets egenart.

Dette gjelder både mht. plassering og innbyrdes gruppering i forhold til bygning og omgivelser samt utforming og materialvalg (NS 3041). Informasjon om åpningstid, telefonnummer, internettadresse, produktnavn og lignende skal være underordnet øvrig skilting.

- 2.2 Det skal fortrinnsvis brukes ett fasadeskilt pr. virksomhet pr. fasade hvor bygningen er oppført i regulert gateside. I tillegg til kan det der det ligger til rette for det oppføres et uthengsskilt som skal være tilpasset gående.
- 2.3 Det skal fortrinnsvis være freste skilt og symboler når skiltet er montert på bygningen. Der det er behov for og/eller gis tillatelse til plateskilt skal bakplaten være transparent (gjennomsiktig) eller ha farge som tilpasser seg bygningens farger og arkitektur.
- 2.4 Takskilt og skilt på gesims er ikke tillatt.
- 2.5 Skilt på arkitektoniske detaljer på fasaden som søyler og pilastre og andre karakteristiske fasadeelementer tillates ikke.
- 2.6 Skilt skal tilfredsstillende kravene til trafiksikkerhet og viktige siktakser inn og ut av byrom og gater.
- 2.7 Det tillates ikke temporære skilt på bygning.
Unntak: Ved større festivaler, idrettsarrangement, arrangement tilknyttet handelsstanden og lignende kan temporære skilt benyttes langs og i offentlig veg og på bygning og grunn når det foreligger tillatelse til dette fra vegmyndigheten og dette er tidsbegrenset.
- 2.8 Utskiftbare reklameskilt på bygning med priser og skilting av salgskampanjer tillattes ikke. Mindre skilt beregnet for gående med opplysninger om produkter og priser kan tillates.
- 2.9 Skilt skal monteres og holdes i slik stand at fare eller annen vesentlig ulempe ikke oppstår for person eller eiendom. Det skal vedlikeholdes slik at innretningene ikke virker skjemmende i seg selv eller i forhold til omgivelsene.
- 2.10 Løse plakatrester og skilt og stativer som ikke er i bruk skal fjernes.
Belysningsarrangement som ikke fungerer, skal slukkes inntil vedlikehold er utført.
- 2.11 Bevegelige lys og bevegelig skilt tillates ikke. Digitale tavler kan godkjennes når disse ivaretar trafiksikkerheten og er beregnet for de gående.
- 2.12 For skilt som oppføres i tilknytning til byggearbeider og er tidsbegrenset til gjennomføringen av byggearbeidet kan det lempes på de estetiske krav.
Slike skilt skal bare gi opplysninger om aktørene i byggeprosjektet og skal være godkjent av vegmyndighet der trafiksikkerheten kan være berørt.
Er det flere aktører skal det utarbeides et felles skilt for disse.
- 2.13 Løsfotreklame skal ikke oppføres i offentlig regulert vegareal (veg, fortau, rabatt) såfremt de ikke er godkjent i egen gatebruksplan/situasjonsplan. Når de plasseres på eiendommen skal de ikke være rettet mot trafikken/veifarende, men mot de gående

Plasseringen skal ivareta kravene til universell utforming og fjernes i butikkens stengtidsstid.
- 2.14. For bebyggelse som oppføres inntil regulert gateside skal ha skilt plassert på fasaden i 1. etasje. Skilting for virksomheter over 1. etasje kan i tillegg markeres med

vindusdekor i vinduene, konf pkt. 3.5. Ved bruk av skiltplan, konf. Pkt. 1.3.19, kan også fasaden for øvrige etasjer inngå.

- 2.15 Frittstående skilt, med unntak av orienteringsskilt, tillates ikke i områder regulert til bevaring.

Kapittel 3. Utforming.

- 3.1 Frittstående skilt, ID-mast, pylon/totem.

3.1.1 Frittstående skilt/ID-mast.

I området til Kommunedelplan sentrum, tillates det ikke frittstående skilt, ID-mast, pylon/totem.

I tettbebygde områder med hastigheter mindre enn 60 km/t kan frittstående skilt/ID-mast ha en høyde på maks. 7.0 m over terreng, en bredde på inntil 1.3 m og en samlet skiltflate på inntil 4 m².

Utenfor tettbygde områder og med hastigheter over 60 km/t kan slike skilt oppføres i samsvar med vegdirektoratets retningslinjer.

3.1.2 Pylon/totem.

Pylon/totem skal ha en høyde på maks 3.0 m og en bredde på maks 1.0m.

- 3.2 Uthengsskilt

skal være min. 2.5 m over gategrunn og skal ikke stikke mer enn 0.7m ut fra fasadelivet, inklusive innfesting. Skiltet skal plasseres i god avstand fra hushjørne, og på en måte som ikke kommer i konflikt med andre skilt slik som gatenavnskilt, trafikkskilt og andre skilt.

- 3.3 Nedhengsskilt

skal være min. 2.5 m over gategrunn og ha en bredde på maks 1.0m.

- 3.4 Vindusdekor

Vindusdekor skal utføres som frest/konturskåret skilt på maks 1/3 av vindusflaten og fortrinnsvis benyttes på innsiden av vinduet.

Plakater og lignende like innenfor vinduet, som er beregnet for publikum på utsiden, skal inngå som del av skiltingen.

- 3.5 Skiltbelysning.

Ved flere skilt på den enkelte bygning skal det benyttes samme type lyskilde, og lysnivået skal ikke overstige det generelle lysnivået i nærområdet. Reflekser og blanding skal unngås.

Lysskilt, hvor hele platen inngår som lysflate, tillates ikke med unntak av logo hvor dette er nødvendig og ellers gir en god tilpasning.

- 3.6 Temporære skilt.

På eiendommer som ikke er utbygd til regulert gateside kan det på den ubebygde delen av eiendommen tillates oppført flaggstenger for skilt og reklame. Det skal fortrinnsvis ikke oppføres flere enn 3 flaggstenger.

- 3.7 Transportmiddelskilt.

Permanent eller midlertidig oppstilling av biler, tilhengere og lignende med skilting tilknyttet virksomheten skal inngå i vurderingen av den samlede skiltingen på eiendommen der de får en fremtredende plassering.

- 3.8 Markiseskilt:
Markiser for solavskjerming kan kombineres med virksomhetsskilt på markisens forkant. Markisen må monteres i rammeåpninger og med form og farge tilpasses bygningen.
- 3.9 Universell utforming (UU).
Skilt skal ha skriftstørrelse/piktogram som skal være tilpasset leseavstand og utformes slik at de kan leses og forstås av personer med funksjonsnedsettelse.
Frittstående skilt skal plasseres slik at de ivaretar kravet til nødvendig tilgjengelighet.

Kapittel 4. Saksbehandling

- 4.1 Plassering og endring av skilt- og reklameinnretninger er i henhold til plan- og bygningslovens § 20-1 søknadspliktige med de unntak som fremgår av byggesaksforskriftens § 4-1c pkt. 3, (ett skilt som er mindre enn 3 m² flatt montert på vegg). Det anbefales at skilt etter § 4-1 også avklares med kommunen.
- Etter avtale med kommunen kan mindre skilt og endringer av skilt innenfor godkjent skiltplan unntas fra søknadsplikten. Det samme kan kravet til nabovarsling og ansvarsrett.
- 4.2 Når det søkes om tillatelse til nye skilt på bebygde eiendommer skal det vedlegges situasjonsplan som viser plassering og fotomontasje i farger som viser hvordan dette tilpasser seg eksisterende skilting og bygningen eller området rundt. I tillegg skal det vedlegges en beskrivelse av skilttype, materialbruk, bredde, høyde og tykkelse samt valg av belysning og belysningsstyrke.
- 4.3 Når det søkes om tillatelse til nye bygninger hvor det skal være skilt, skal det vedlegges dokumentasjon i samsvar med pkt. 4.2. Fotomontasje kan erstattes av en fargelagt fasadetegning/oppriss. Skilt på grunn og bygning skal inngå som en del av prosjekteringen.
- 4.4 Følgende skilt er likevel ikke omfattet av bestemmelsene:
- 4.4.1 når de monteres innendørs (konf pkt. 3.4).
- 4.4.2 når de monteres på arenaer og er orientert inn mot selve området og er verken skjemmende eller til sjenanse for det omkringliggende miljø.
- 4.5 For bygninger med flere virksomheter, hvor det ikke foreligger godkjent skiltplan, skal det sendes inn søknad om skiltplan ved endringer av skiltingen, konf. pkt. 4.1 og 4.9. Når det foreligger en godkjent skiltplan kan senere endringer av skilt og reklame i samsvar med planen og bestemmelsene oppføres uten søknad/melding.
- 4.6 For skilting på eiendom regulert til bevaring kan det innhentes uttalelse fra antikvarisk myndighet.

- For skilting på eiendom som er fredet skal det innhentes dispensasjon fra vernemyndigheten.
- 4.7 For skilting langs offentlig veg der trafikksikkerheten er berørt skal det innhentes uttalelse fra berørt vegmyndighet, konf. veglovens § 33.
- 4.8 Tillatelse til skilt gis med henvisning til plan- og bygningslovens § 30 - 3, 2. ledd, inntil videre eller for ett begrenset tidsrom.
- 4.9 Ved søknad om nye skilt eller endring av skilting på eiendom som har andre skilt og det ikke foreligger godkjent skiltplan, kan kommunen kreve slik plan utarbeidet. Som vilkår for tillatelsen kan kommunen kreve nødvendige endringer i den øvrige skiltingen slik at denne tilfredsstillende bestemmelsene.
- 4.10 Dersom tidligere tillatelse til skilt- eller reklameinnretninger er gitt før 01.07.97, og med varighet inntil videre eller med ikke fastsatt varighet, kan kommunen gi pålegg om å fjerne eller endre enhver skilt- og reklameinnretning som etter kommunens skjønn strider mot bestemmelsene i denne forskriften eller plan- og bygningsloven § 30-3 første ledd. For øvrig kan kommunen gi pålegg om å fjerne skilt- eller reklameinnretninger der det følger av plan- og bygningsloven § 30-3 annet ledd."

Ikrafttreden og oppheving av gjeldende skiltvedtekt.

Bestemmelsene trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves Vedtekt til plan- og bygningsloven § 93 første ledd bokstav g og § 107 første ledd, ikrafttreden 10.01.1994

Søknader som er innkommet før ikrafttredelsen av disse bestemmelsene skal behandles etter tidligere vedtekt.

Henvisninger som er retningsgivende:

Vedlegg 1. Eksempler på skilttyper som tilfredsstillende retningslinjene. (Utarbeides etter vedtak).

Trykksaker:

Utendørs reklame - retningslinjer for utendørs skilting og reklame, Miljøverndep m.fl. 1993 (utgiver SFT).

Lokalisering og utforming av bensinstasjoner - retningslinjer. Norsk Form/Norsk Petroleumsinstitutt m.fl..1994

Handelens ansikt - retningslinjer for utendørs profilering. Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon(HSH) og Norsk form. 1998.

Norsk Standard NS 3041:2007 Skilting. Veileder for plassering og detaljer.

SINTEF- Byggforsk Kunnskapssystemer - 327.201 Skilt og reklame i bygningsmiljø. 2008.